

Ανδοκίδου, Περί μυστηρίων, 36 - 37

Εισαγωγή

Ο Ανδοκίδης είναι ένας από τους μεγαλύτερους ρήτορες της αρχαιότητας. Το 415 π.Χ. δικάστηκε ως Ερμοκοπίδης, αλλά και για συμμετοχή στη διακωμώδηση των Ελευσίνιων μυστηρίων. Τότε ψηφίστηκε το διάταγμα του Ισοτιμίδη που απαγόρευε στους ασεβείς να εισέρχονται στα ιερά, να παρευρίσκονται στα Ελευσίνια μυστήρια και να μετέχουν στα κοινά. Αυτοεξορίστηκε, ταξίδεψε και κατέφυγε στην Κύπρο, όπου ασχολήθηκε με το εμπόριο. Όταν επανήλθε στην Αθήνα (403 π.Χ.), αναμείχθηκε πάλι στην πολιτική και ανέλαβε πολλές λειτουργίες. Οι πολιτικοί του αντίπαλοι τον κατηγορήσαν ότι παραβίασε το διάταγμα του Ισοτιμίδη και τον παρέπεμψαν σε δίκη. Ο ρήτορας με τον λόγο του «Περὶ τῶν μυστηρίων» υπερασπίζεται τον εαυτό του και αντικρούει με επιτυχία τη σε βάρος του κατηγορία ότι ασέβησε παραβιάζοντας το διάταγμα, το οποίο όμως είχε ήδη ακυρωθεί. Το παρακάτω απόσπασμα αναφέρεται στο πώς ξεκίνησε οι κατηγορίες σε βάρος του.

Κείμενο

Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἐγένετο, Πείσανδρος καὶ Χαρικλῆς, ὄντες μὲν τῶν ζητητῶν, δοκοῦντες δ' ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ εὐνούστατοι εἶναι τῷ δήμῳ, ἔλεγον ὥς εἴη τὰ ἔργα τὰ γεγενημένα οὐκ ὀλίγων ἀνδρῶν ἀλλ' ἐπὶ τῇ τοῦ δήμου καταλύσει, καὶ χρῆναι ἐπιζητεῖν καὶ μὴ παύσασθαι. Καὶ ἡ πόλις οὕτω διέκειτο, ὥστ' ἐπειδὴ τὴν βουλὴν εἰς τὸ βουλευτήριον

ὁ κῆρυξ ἀνείποι ἰέναι καὶ τὸ σημεῖον καθέλοι,
τῷ αὐτῷ σημείῳ ἢ μὲν βουλὴ εἰς τὸ
βουλευτήριον ἦι, οἱ δ' ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἔφευγον,
δεδιότες εἰς ἕκαστος μὴ συλληφθεῖη. Ἐπαρθεὶς
οὖν τοῖς τῆς πόλεως κακοῖς εἰσαγγέλλει
Διοκλείδης εἰς τὴν βουλήν, φάσκων εἰδέναι
τοὺς περικόψαντας τοὺς Ἑρμᾶς, καὶ εἶναι
αὐτοὺς εἰς τριακοσίους· ὥς δ' ἴδοι καὶ
περιτύχοι τῷ πράγματι, ἔλεγε. Καὶ τούτοις, ὧ
ἄνδρες, δέομαι ὑμῶν προσέχοντας τὸν νοῦν
ἀναμιμνήσκεσθαι, ἐὰν ἀληθῆ λέγω, καὶ
διδάσκειν ἀλλήλους· ἐν ὑμῖν γὰρ ἦσαν οἱ
λόγοι, καὶ μοι ὑμεῖς τούτων μάρτυρές ἐστε.